

KORONAVIRUS, EPIDEMIJA, KARANTENA, INDUSTRIJA, ZNANOST IN KAPITALIZEM

Danes pogosto slišimo, da sta za koronavirus kriva kapitalizem in pohlep ljudi po večjem premoženju in višjem standardu. Mogoče je to celo res. A kdo bo to dokazal? Po znanih podatkih se je virus naselil na človeka v mestu Vuhan na Kitajskem, ki ne spada med sodobne klasične kapitalistične države, ampak prej med centralnoplansko urejene države ali celo med komunistične države, kjer je celotna oblast v rokah nekaj ljudi.

Prav gotovo je res, da je bil razvoj človeštva v zadnjih sto letih prehitel, preustvarjal, naravnani predvsem na pridobivanje, dobičkonosnost in lastnino. Če se je človek pred sto leti gibal v območju desetih kilometrov okoli svojega doma, se danes v severni polovici zemeljske oble giblje v območju, ki je vsaj desetkrat in celo večkrat večje. Če se je človek pred sto leti gibal s hitrostjo 5 km na uro, se danes večina ljudi giblje s 50 km na uro ali celo več. In če bo (bi) šlo tako naprej, se bo človeška mobilnost drastično zvišala. Ali bo narava na naši Zemlji to prenesla?

Ali se današnje človeštvo lahko preseli nazaj v zgodovino in živi tako, kot se je živelo pred sto leti? Mislim, da ne! Ali si danes mladi ljudje sploh predstavljajo življenje brez elektrike, brez tekoče vode v stanovanjih, brez toplih radiatorjev, ali pa brez zdravil itd? Naša generacija še pozna naše mame ali stare mame, ki so prale perilo v mrzli vodi potokov. Prav tako naša generacija pozna še živeče ljudi, ki so jim starši zvečer, ko so bili lačni, rekli, da kruh spi. V naši državi poznamo še živeče ljudi, ki so dobili prve čevlje, ko so šli prvič v šolo itd., itd.

Kako danes mladim ljudem to razložiti? Ali pa nekoliko starejšim? Predvsem tistim, ki nasprotujejo postavitvi vetrnih elektrarn ali pa celo hidroelektrarn na Savi in Muri. Naj vsi okoljevarstveni dušebrižniki vsaj za nekaj časa poskusijo živeti brez elektrike, vode in ogrevanja ali pa celo brez zdravstvenih storitev in zdravil.

Človek je inovativno in vedoželjno bitje, kar je dobro, ni pa dobro, da se ne zna ustaviti in reči, dovolj je! Predvsem je težava v avtoriteti zemljana, ki bi si upal to reči in bi bil upoštevan na celotni zemeljski obli.

Toda biti moramo realni. Tisti, ki krivijo kapitalizem za koronavirus, prav gotovo nimajo prav. Večji del razvoja in napredka, odkritij, novosti na tehničnem področju in drugje je bil v svetu izveden v kapitalizmu. To še posebno velja za zdravstvo in zdravila – ali to priznamo ali pa ne. Vsi argumenti potrjujejo to trditev.

Velika večina rezultatov razvoja, ki jih je doseglo človeštvo, je koristna, v pomoč človeku in prispeva k varnejšemu in lažnejšemu življenju. Seveda poznamo orožje, strupe, poklicne bolezni, onesnaževanje okolja itd.

Evropske države so oblikovale kapitalizem, ki je po meri človeka. Verjetno za naravo in karakter povprečnega človeka ni boljšega sistema. Evropske države so ustvarjalne, imajo visok standard in dajo za solidarnost, socialo ter druga sredstva za pomoč ljudem v evropskih državah in po svetu več, kot da ves preostali svet.

Kaj lahko tehniki naredimo ob tragediji, kot je koronavirus? Veliko! Tehniki in inženirji so zaslužni za številne tehnične rešitve pri razvoju zdravil in medicinske opreme, naprav za izdelavo zdravil in naprav za zdravljenje.

Je pa verjetno tudi res, da smo v Sloveniji v preteklosti, in tudi danes je tako, premalo naredili za sodelovanje tehnikov, naravoslovcev ter zdravnikov in drugega medicinskega osebja. Premalo smo naredili pri razvoju medicinske in druge opreme za zdravstvo. Spomnimo se pred desetletjem afere o medicinskih mizah, ki smo jih uvozili iz druge države. Ali takšne mize res ne znamo narediti v Sloveniji?

Kaj pa respirator? Pred slabim mesecem smo brali v medijih, da se je na pobudo ožjega kroga gospodarstvenikov, direktorjev pomembnih podjetij in ustanov pričela akcija za izdelavo slovenskega respiratorja. To je prav gotovo dobra ideja, ki pa verjetno zaradi vseh zapletov za pridobitev certifikatov za medicinsko področje ne bo uspešna, je pa prilika, da se pridobijo znanje in izkušnje s tega področja.

So pa še številna področja, ki bi jih moralo ministrstvo, odgovorno za znanost, in ministrstvo za zdravstvo prepoznati in skupaj razpisati ciljne projekte, na katere bi se morali javiti univerzitetni znanstveniki iz naravoslovja, medicine, tehnike in podjetja, ki bi izpeljala projekte.

Samo kot primer. Žilna opornica je preprost kovinski izdelek, ki bi ga v Sloveniji z znanjem, ki ga imamo, brez težav izdelali. Toda ljubijo tega ne dovolijo! Takšnih primerov pa je še zelo veliko.

In pri tem se sprašujemo, zakaj imamo vlado in ministre.

Janez Tušek